



Eesti Puuetega Inimeste Koda
epikoda@epikoda.ee

Teie 13.03.2024 nr 14/
Meie 14.04.2024 nr 4.2-3/688-2

Eestkostekorralduse edasine tegevus

Täna Eesti Puuetega Inimeste Koda võrgustikku ettepanekute tegemise eest täisealiste eestkostekorralduse parandamiseks ja eestkostele määratud inimeste õiguste eest seismisel. Sotsiaalministeeriumile on teema samamoodi oluline, sel põhjusel tellisime 2023. aastal uuringu täisealiste eestkostekorraldusest Eestis. Pidasime seejuures vajalikuks uurida Euroopa riikide praktikat, kus on lähenetud toetatud otsuse mudelile. Praktikatest võib tõdeda, et toetatud otsus pole ühetaoline mudel, vaid koosneb erinevatest ühiskonnaelu ligipääsetavuse elementidest nagu lihtne keel, märgisüsteem, kuid ka seaduses selgelt sätestatud õigustest ja vabadustest näiteks hääletada, abielluda või teha testamenti sõltumata teovõime ulatusest. Uuringu lõppjäreluste üle on toimunud mitu arutelu uuringu ekspertide ja Justiitsministeeriumi nõunike ja ministrite vahel, kuivõrd eestkoste korralduse analüüs ja bürokraatia vähendamine selles on Vabariigi Valitsuse mõlema ministeeriumi vastutusalas.

Aruteludes koos uuringu ekspertiga ja Justiitsministeeriumi eraõiguse ja avaliku õiguse nõunikega, võib ühena tõdeda, et perekonnaseaduse ja tsiviilkohtumenetluse seaduse sätted on hetkel õigusruumis piisavad, eestkoste seadmine on äärmine meede inimese põhiõigustesse sekkumisel. Samas näitab uuringu tulemus, et 88% eestkostele määratud inimestest on valimisõiguseta, mis tuleneb iseseisvaid tehinguid välistavatest eestkostemäärustest. Justiitsministeerium on loonud Pärnu maakohtu all eestkoste järelevalve osakonna, kes on ülesandeks võtnud eestkostjate järelevalve ja koolitamise kõrval ka eestkoste kohtupraktika parema kujundamise.

Sotsiaalministeerium kaalub järgnevate tegevustena otsuse tegemist toetavate sotsiaalteenuse disainimist, mille abil saaks kohtusüsteemile anda kindluse, et inimese õiguseid ja huve saab kaitsta ka toetava sotsiaalsüsteemi abil, mitte õiguste kitsendamise ja seadusliku esindaja kaudu. Sotsiaalministeerium on valmis toetama ka seaduse muudatust eestkostele määratud inimeste õiguste paremaks tagamiseks. Samuti tõstame kohalike omavalitsuste teadlikkust, et nemad, olles igas eestkostemenetluses arvamuse andja, toetaksid eestkostemenetluses inimese maksimaalset võimalikku enesemääramist.

Peame silmas, et kaasame Eesti Puuetega Inimeste Koda võrgustikku järgnevate tegevuste kavandamisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Signe Riisalo
sotsiaalkaitseminister

Lisa:

Meeli Tuubel
Meeli.Tuubel@sm.ee